

Inbreng Holland Solar: Commissiedebat Verdienvermogen van Nederland

Op 13 februari staat het Commissiedebat Verdienvermogen van Nederland op de agenda van de Commissie Economische Zaken. De maakindustrie voor zonnepanelen biedt een belangrijke kans voor het verdienvermogen van Nederland en is bovendien onmisbaar voor de strategische autonomie van ons energiesysteem. Een win-win kans als we nu de juiste keuzes maken. Tegelijkertijd lopen ondernemers met een groeiende energiebehoefte aan tegen beperkingen van het net. Door decentrale opwek te combineren met opslag, kunnen bedrijven uitbreiden en verduurzamen, zelfs in gebieden waar congestie voorlopig een beperkende factor blijft. Ook op die manier vergroot zonne-energie ons verdienvermogen.

De Nederlandse zonne-energiesector, met meer dan 40.000 medewerkers, werkt hard aan het onafhankelijk maken van de energievoorziening. Zonnestroom verlaagt de elektriciteitsprijzen, met prijzen die tijdens zonnige uren meer dan 50% lager liggen, en steeds vaker worden afnemers betaald voor het verbruik van 'gratis' elektriciteit. Dit staat in contrast met de stijgende gasprijzen door de verhoogde LNG-importen. Zonne-energie vermindert de afhankelijkheid van andere regio's en verlaagt de kosten voor ondernemers, wat het concurrentievermogen van de Nederlandse economie versterkt.

Echte geopolitieke onafhankelijkheid kan echter alleen bereikt worden als de toeleveringsketen van zonne-energie competitief is, dat vereist een nieuwe focus op een Nederlandse en Europese maakindustrie voor zonnepanelen. De economische potentie van deze maakindustrie is groot, met een verwachte bijdrage van €500-700 miljoen euro per jaar in 2031 en de creatie van minstens 1.000 nieuwe banen. Echter, het huidige beleid biedt te weinig kans om de productiecapaciteit voor zonnepanelen naar Nederland terug te halen. Holland Solar pleit voor maatregelen die de kans op succes voor een Nederlandse maakindustrie voor zonnepanelen vergroten.

Wij vragen u om zorg te dragen voor:

1. **Ontwikkel een actieagenda voor net-zero technologieën**

De Nationale Technologie Strategie en de bijbehorende actieagenda's voor tien prioritaire technologieën tonen aan hoe belangrijk consistent beleid is voor het stimuleren van innovatieve sectoren. Er is overlap tussen de waardeketens van deze prioritaire technologieën en de zonnepanelen-maakindustrie. Zo wordt veel hightech apparatuur specifiek voor de vervaardiging van zonnepanelen speciaal door Nederlandse bedrijven gebouwd. Ook zijn er plannen voor een Nederlandse fabriek voor polysilicium, dat voor zowel zonnepanelen als de chips-industrie een primaire grondstof is. De actieagenda voor de maritieme maakindustrie laat zien dat sectoren die essentieel zijn voor de strategische autonomie en het verdienvermogen van Nederland het beste beschermd kunnen worden met een gerichte aanpak. Gezien de cruciale rol van zonnepanelen voor zowel autonomie als economisch gewin, zou een eigen actieagenda voor onze sector nuttig zijn.

Is de minister bereid net-zero technologieën en zonne-energietechnologie in het bijzonder aan te wijzen als prioritaire industrie en hiervoor een eigen actie-agenda opstellen?

2. Implementeer de Net Zero Industries Act snel en breed

In de Europese Net Zero Industries Act is afgesproken dat Europa in 2030 genoeg productiecapaciteit moet hebben voor 40% van het jaarlijks geïnstalleerd vermogen. Om dit te bereiken, wordt het voor overheden verplicht om eisen te stellen aan de duurzaamheid en weerbaarheid van producten bij publieke aankopen en subsidies. Weerbaarheid betekent dat producten in Nederland of Europa worden gemaakt. Het toepassen van deze weerbaarheidscriteria is een cruciale kans om de afzetmarkt voor de Nederlandse industrie te vergroten en de sector daarmee te helpen opschalen. Het Rijk kan hierin een voorbeeldfunctie vervullen door de NZIA snel en naar de geest van de Act te implementeren, door bijvoorbeeld strengere criteria voor weerbaarheid en duurzaamheid toe te passen bij aanbestedingen van zonnepanelen op rijksgronden en gebouwen.

Kan de Minister bevestigen dat weerbaarheid en duurzaamheid als criteria zullen worden toegepast bij de publieke inkoop van en subsidies voor zonnepanelen, en voor welke instrumenten dit concreet zal gelden?

3. Creëer een wereldwijd gelijk speelveld

Stimulerings- en investeringskaders zoals het Nationaal Groeifonds helpen bij het opschalen en de technologieoverdracht van onderzoekinstellingen naar het bedrijfsleven. Echter, het opschalen van commerciële activiteiten vraagt om extra stimulering voor Nederlandse producten van hoge kwaliteit. Lange vergunningstrajecten, hoge financierings- en energiekosten, en mogelijke netaansluitingsproblemen belemmeren opschaling in Nederland. Daarnaast brengen Nederlandse producten hogere kosten met zich mee door de hoge standaarden ten aanzien van milieu- en arbeidsnormen, wat resulteert in producten met een lagere CO₂e-voetafdruk en beter inzicht in de rol van mensenrechten in de keten.

Holland Solar pleit voor snellere vergunningsverlening, voorrang voor groene industrieën bij netaansluitingen en het opnemen van minimale duurzaamheidseisen voor producten.

4. Behoud de Groeifonds en IMKE-programma's

Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen zijn leiders op het gebied van zonneceltechnologie, zoals lichtgewicht zonnepanelen, en hebben een sterke kennisbasis opgebouwd. SolarNL, onderdeel van het Nationaal Groeifonds, is een programma dat voortbouwt op deze kennis en Nederland in een unieke positie plaatst voor innovatieve zonne-energieontwikkeling. De éénmalige investering van het Nationaal Groeifonds bedraagt maximaal €412 miljoen. Dit gebeurt onder het Europese Tijdelijke Crisissteunkader, totdat de Net-Zero Industries Act wordt geïmplementeerd.

Wij benadrukken hierbij het belang om deze steun voort te zetten om de stappen die nu al gezet zijn, niet teniet te doen.

Met de bovenstaande stappen verwacht Holland Solar dat we in 2031 minstens 1.000 nieuwe banen in de zonne-energiesector hebben kunnen toevoegen en dat er per jaar tussen de €500-700 miljoen aan het verdienvermogen van de Nederlandse economie wordt bijgedragen. Om deze maatregelen zo goed mogelijk in te vullen vraagt Holland Solar om nauwe betrokkenheid van de sector bij het vormgeven van dit beleid.